

ZBORNIK SAŽETAKA

druga konferencija sa međunarodnim učešćem

**„Multidisciplinarni pristupi
u edukaciji i rehabilitaciji“**

Sarajevo, 5-7. april 2019. godine

Sarajevo, 2019.

ZBORNİK SAŽETAKA

druga konferencija sa međunarodnim učešćem
„Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji“

Sarajevo, 5-7. april 2019. godine

Sarajevo, 2019.

Izdavač:

Pedagoški fakultet Univerziteta u Sarajevu

Za izdavača:

Prof. dr. Fatih Destović, dekan

Urednici:

Doc. dr. sc. Haris Memišević

Prof. dr. Mirela Omerović

Tehnički urednik:

Nizama Hodžić

Za organizatora:

Selmir Hadžić, predsjednik Udruženja defektologa,
edukatora-rehabilitatora u KS "STOL"

Štampa:

Perfecta, Sarajevo

Tiraž:

200

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka

Bosne i Hercegovine, Sarajevo

376(082)(048.3)

MEĐUNARODNA naučno-stručna konferencija "Multidisciplinarni
pristupi u edukaciji i rehabilitaciji" (2 ; 2019 ; Sarajevo)

Zbornik sažetaka / Druga konferencija sa međunarodnim učešćem
"Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji", Sarajevo, 5-7.
april 2019. godine ; [urednici Haris Memišević, Mirela Omerović]. -
Sarajevo : Pedagoški fakultet, 2019. - 204 str. ; 24 cm

Registar.

ISBN 978-9926-448-06-6

COBISS.BH-ID 27229958

SLOGOVNA SVESNOST, PREPOZNAVANJE RIME I FONEMSKA SEGMENTACIJA DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA¹

Slavica Golubović¹, Nevena Ječmenica¹, Dubravka Kobac²

¹ Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

² Predškolska ustanova "Čika Jova Zmaj", Beograd

Fonološka svesnost kao sposobnost glasovne segmentacije i poznavanja odnosa slovo-glas (svest o glasovima neke reči) predstavlja osnovu funkcionisanja jednog jezika (Golubović, 2003, 2007, 2012, 2016). Cilj istraživanja je da se utvrdi razvijenost slogovne svesnosti, prepoznavanja rime, fonemske segmentacije i artikulacionih sposobnosti kod dece predškolskog uzrasta. Uzorak istraživanja čini 50 dece uzrasta od pet i po do sedam godina. Za procenu sposobnosti govora i jezika primenjeni su Globalni artikulacioni test (Kostić, Vladisavljević i Popović, 1983) i četiri subtesta iz Testa fonološke svesnosti-FONT (Subotić, 2011).

Rezultati istraživanja pokazali su da 74% dece pravilno izgovara sve glasove srpskog jezika. Distorzije glasova (S, Š, Ž, Č i Dž) su utvrđene kod 16% dece, supstitucije glasova (Lj-J i L-V) kod 6% dece, dok su omisije glasova (glas R) utvrđene kod 4% dece sa nepravilnim izgovorom. Analizom rezultata fonoloških sposobnosti utvrdili smo da su deca bila najuspešnija na zadacima fonemske segmentacije (92-100% tačnih odgovora). Najmanji uspeh deca su ostvarila na zadacima prepoznavanja rime, gde su imali od 72-88% tačnih odgovora. Na zadacima izgovora glasova, slogovne svesnosti i fonemske segmentacije nisu utvrđene statistički značajne razlike u postignuću između dečaka i devojčica ($p > 0.05$). Jedini izuzetak utvrđen je na zadacima prepoznavanja rime, gde su devojčice bile statistički značajno uspešnije u odnosu na dečake ($p < 0.05$).

Ključne reči: slogovna svesnost, fonemska segmentacija, prepoznavanje rime, fonološka svesnost

¹ Rad je proistekao iz projekta IO 178027 (2011-2019) čiju realizaciju finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

SYLLABLE AWARENESS, RHYME RECOGNITION AND PHONEMIC SEGMENTATION IN PRESCHOOL CHILDREN

Slavica Golubović¹ Nevena Ječmenica¹, Dubravka Kobac²

¹ University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation
² Preschool Institution „Čika Jova Zmaj“, Belgrade

Phonological awareness as the ability of phoneme segmentation and knowledge of letter-sound relationships (awareness of phonemes of a word) is the basis for the functioning of one language (Golubović, 2003, 2007, 2012, 2016). The aim of the research is to determine the development of syllable awareness, rhyme recognition, phonemic segmentation and articulation skills in pre-school children. The sample consists of 50 children aged five and a half to seven years. The Global articulation test (Kostic, Vladislavljevic and Popovic, 1983) and four subtests from the Phonological awareness test (FONT) (Subotic, 2011) were used to assess the ability of speech and language.

The results showed that 74% of children correctly pronounced all the phonemes of the Serbian language. Distortions of phonemes (S, Š, Z, Č and J) were established in 16% of children, substitution of phonemes (Lj-J and L-V) in 6% of children, while omissions (phoneme R) were found in 4% of children with irregular pronunciation. Analyzing the results of phonological abilities, we found that children were the most successful in phonemic segmentation tasks (92-100% of correct answers). The smallest success children achieved on rhyme recognition task, where they had 72-88% of the correct answers. There were no statistically significant differences in achievement between boys and girls ($p > 0.05$) on the pronunciation of phonemes, syllable awareness and phonemic segmentation tasks. The only exception was found in the tasks of rhyme recognition, where girls were statistically significantly more successful than boys ($p < 0.05$).

Key words: syllable awareness, phonemic segmentation, rhyme recognition, phonological awareness